

Gymnocladus (Nahovětvec)

čeleď: Fabaceae

Roste v Severní Americe a Číně v podobě mnohomanželného nebo dvoudomého opadavého rozložitého stromu s řídkou korunou. Větve jsou tlusté. Palisty jsou padavé a malé. Listy jsou 2x lichozpeřené. Květenstvím je vrcholová lata nebo hrozen, vlastní květy jsou zeleně bílé, jednopohlavné, kalich je trubkovitý, 10tižebný, 5tilaločný, laloky jsou úzké, korunní lístky jsou podlouhlé a (4 -) 5tičetné. Plodem je dřevnatý lusk obsahující lesklá plochá semena. Plody se semeny bývaly používány na výrobu mýdla. Nejznámějším druhem je *G. dioica*.

Vyhovuje mu teplo, plné slunce a hluboká dobře propustná mírně vlhká půda bohatá na živiny.

Množí se semeny nebo kořenovými řízkami.

Gymnocladus angustifolius

synonyma: *Erythrophleum angustifolium*

Gymnocladus assamicus (Nahovětvec ásamský)

oblasti: Arunáčalpraděš, Manípur, Méghálaja, Yunnan

Roste v Číně a Indii v podobě stromu. Dorůstá výšky do 17m. Borka je nažloutlá až červeně hnědá a síťovaná. Palisty jsou vytrvalé a dlouhé 1mm. Listy jsou zpeřené, větveno dlouhé 30 - 40cm, tvoří je 6 - 7 primárních párů délky 11 - 22,5cm, 12 - 14 sekundárních, vlastní lístky jsou podlouhlé až úzce obvejčité, zakulacené až tupě hrošité, dlouhé 2 - 3cm, široké 0,6 - 1,5cm, báze je zakulacená až klínovitá a mírně zkosená. Květenství je hroznovité, dlouhé 11 - 17cm, ochlupené, listeny a listence jsou max. drobné, vlastní květy mají 4mm stopku, kalich má vně ochlupenou trubku délky 6 - 9mm, 5 laloků, laloky kopinaté až šídlovité, dlouhé 4 - 6mm, korunních lístků je 5, jsou úzce obvejčité, narůžověle fialově šedé a dlouhé 7 - 9mm. Plody jsou podlouhlé, mírně zahnuté, zploštělé, krátce zobákovité, červeně hnědé, mají 8mm stopku, délku 14 - 18cm, šířku 3 - 4mm, obsahují 6 - 8 obvejčitých až prakticky kulatých tupě 3úhlných semen délky 1,5 - 2cm a šířky 1,2 - 1,6cm.

Gymnocladus burmanicus

oblasti: Arunáčalpraděš, Myanmar (Barma), Thajsko

Roste v Indii, Myanmaru a Thajsku v podobě stromu. Dorůstá výšky do 17m. Borka je hnědá, příčně proužkovaná. Palistky jsou osinaté, vytrvalé a dlouhé 1 - 2mm. Listy mají větveno délky 20cm, zpravidla s 3mi primárními páry větven délky 8 - 15cm, tvoří je 7 - 10 lístečků, vlastní lístky jsou ve spodní části kopinaté, zkosené, horní kopinaté, špičaté až zašpičatělé, v mládí ochlupené, dlouhé 4 - 6cm, široké 0,5 - 1,5cm a řapíčky jsou dlouhé 2mm. Květenství je dlouhé 10cm, vlastní květy mají 1 - 1,3cm stopku, kalich má trubku délky 7mm, 5 laloků, korunních lístků je 5, jsou podlouhlé, ochlupené, červeně růžově fialové a dlouhé 8mm. Plody jsou podlouhlé, prakticky válcovité, mírně zploštělé, hnědě červené, lesklé, dlouhé 8cm, široké 3cm a obsahují 2 - 3 úzce obvejčitá semena.

Gymnocladus chinensis (Nahovětvec čínský)

synonyma: *G. quangxiensis*

oblasti: Čína, Indie

Roste v Číně a Indii v podobě stromu. Dorůstá výšky 5 - 12m. Borka je šedě hnědá. Větve jsou v mládí ochlupené. Listy jsou zpeřené, dlouhé 20 - 30cm, tvoří je 5 - 10 primárních párů, 8 - 12 sekundárních, palítky jsou dlouhé 1mm, vlastní lístky jsou prakticky přisedlé, podlouhlé, oboustranně zakulacené, oboustranně v mládí ochlupené, dlouhé 1,5 - 5cm, široké 1 - 1,5cm a báze je mírně zkosená. Květenstvím je ochlupený hrozen délky 4 - 10cm, vlastní květy jsou mnohomanželné, převislé, bělavé až růžově fialové na 1 - 2cm stopce, kališní lístky jsou šídlovité až kopinaté, dlouhé 4mm, široké 2mm, korunní lístky jsou podlouhlé, tupé, ochlupené, dlouhé 5mm a široké 2mm. Plodem je podlouhlý tmavě hnědý lusk délky 7 - 12cm, šířky 3 - 4cm a obsahuje 2 - 4 tmavá prakticky kulatá až vejčitá mírně zploštělá semena o průměru 1,5 - 2cm.

Gymnocladus dioica (Nahovětvec dvoudomý)

synonyma: *Guilandina dioica*, *G. canadensis*, *G. dioicus*

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Delaware, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kansas, Kentucky, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Nebraska, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pennsylvania, Rhode Island, Severní Dakota, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Roste na východě Severní Ameriky v podobě opadavého stromu. Dorůstá výšky 6 - 10 (i 30)m a šířky 15m při průměru kmene až 1m. Vytváří kořenové výmladky. Borka je tmavě šedá, drsná a brzy se odlupuje v plátech. Větve jsou mohutné, zkroucené a v mládí ojiněné. Listy jsou 2x sudozpeřené, dlouhé 0,3 - 0,9 (i 1)m, tvořené 5 - 9ti primárními páry, lístky jsou po 7 - 15ti, vejčité až eliptické, dlouhé (2 -) 4 - 8cm. Květenstvím je vrcholová lata, samčí má délku do 25cm, samičí jsou menší a hustější, vlastní samčí květy mají 1,5 - 2,5cm stopku, kalich má trubku délky 1,5cm, korunní lístky jsou bílé, délky kališních a samičí květy mají stopku kratší. Plodem je dřevnatý hnědě červený až hnědě fialový ojiněný lusk délky 9 - 16 (i 25)cm, šířky 4 - 5cm a obsahuje mírně zploštělá tmavě hnědá až červená semena o průměru 1 - 2cm. Kůra se může využívat k výrobě mycích prostředků. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'True North' - vázovitý užší habitus; neplodící

- 'Variegatus'/'Variegata' - výška do 10m; listy dlouhé více než 70cm, 2x zpeřené, lístky béžově bílé skvrnitě

Další informace:

<http://colee-rostliny.ic.cz/nahovetvec.html>

<http://databaze.dendrologie.cz/domains/databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=30>

<http://encyklopedie.seznam.cz/heslo/259355-gymnocladus>

<https://www.rostliny.net/>